

παρισταμένους ἐνθύμιον, ἤτοι μικρὸς σταυρὸς ἢ μετάλλιον ἔχον ἔκτυπον τὴν εἰκόνα τῆς βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ ἢ καὶ τὰ εἰς τοὺς παρόντας παῖδας ριπτόμενα νομίσματα Κρήτ.—Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαπτίσμα 3.

βαπτιστικός ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) βαπτιστ'κὸς βόρ. ἰδιώμ. βαπτιστ'κὸς Μακεδ. (Χαλκιδ.) κ.ά. βαπτισκὸς Θράκ. κ.ά. βαπτισκὸς Ἰμβρ. βαπτισκὸς Καππ. (Ἀραβάν.) γαφτιστικός Ρόδ. δαφτιστικός Κάρπ. Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπίθ. βαπτιστικός.

1) Ὁ εἰς τὸ βάπτισμα ἀνήκων, ὁ τοῦ βαπτίσματος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ.): Ὅνομα βαπτιστικὸ (τὸ ὄνομα τὸ διδόμενον κατὰ τὸ βάπτισμα). Ροῦχο βαπτιστικὸ κοιν. 2) Οὐσ. α) Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀναδέχεται τις ἐκ τῆς κολυμβήθρας τοῦ βαπτίσματος κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Κερασ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαπτισμαῖος. β) Οὐδ. βαπτιστικό, τὸ ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐκδιδόμενον πιστοποιητικὸν τῆς βαπτίσεως σύνθηθ. Συνών. βαφτισματοχάρτι. γ) Οὐδ. βαπτιστ'κό, βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον γράφονται αἱ βαπτίσεις Μακεδ. (Χαλκιδ.) δ) Οὐδ. πληθ. βαπτιστικά, τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου προσφερόμενα εἶδη τῆς περιβολῆς τοῦ βαπτιζομένου νηπίου κοιν. Συνών. ἀναδόχα (ἰδ. ἀναδόχι 1 β), βαφτιστηριάτικα. ε) Οὐδ. πληθ., ἡ ἀμοιβὴ τοῦ βαπτίζοντος ἱερέως καὶ τοῦ ψάλτου Λεξ. Δημητρ.

βαφτιστικούδι τό, ἐνιαχ. βαφτιστ'κούδ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) βαφτισκούδ' Θράκ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. βαφτιστικός διὰ τῆς καταλ. -ούδι.

Βαφτισμαῖος, ὁ ἰδ.

***βαφτιστούρης** ὁ, βαφτιστούρη Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαφτιστῆς καὶ τῆς καταλ. -ούρης.

Ὁ βαπτίζων ἱερεὺς.

βαφτὸς ἐπίθ. Εὐβ. (Κονίστρ. Κουρ.) Ἴων. (Κρήν.) Μέγαρ. Χίος βαφτὲ Τσακων. γαφτὸς Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπίθ. βαπτός.

1) Βαμμένος ἐνθ' ἀν.: Βαφτὸ παννὶ Κονίστρ. Χίος Ποκάμισο βαφτὸ πὸ τὸ αἶμας Κουρ. Βαφτὸ χράμι Μέγαρ.

β) Χρωματιστὸς Χίος: Βαφτὰ ροῦχα. 2) Μέλας, πένθιμος Ἴων. (Κρήν.): Ἄσμ.

Κι ἂν εἶναι πίκρα, Κωσταντῆ, νὰ πάρω τὰ βαφτά μου, νὰ πάρω καὶ τὰ μαῦρα μου καὶ τὰ μεταξωτά μου.

3) Οὐδ. γαφτὸ οὐσ., φουστάνι ἀπὸ μέλαν καὶ στίλβον ὕφασμα τὸ ὁποῖον φοροῦν αἱ γυναῖκες κατὰ τὰς ἐορτάς Ρόδ.

βάφτρα ἡ, Θήρ. Κέως Νάξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάφτης.

Εἶδος σταφυλῆς συνήθως μαύρου χρώματος.

βάφω, βάφτω σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) βάφτου πολλαχ. βορ. ἰδιώμ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) βάφω κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) βάφ-φω Μεγίστ. Ρόδ. κ.ά. βάφου βόρ. ἰδιώμ. καὶ Εὐβ. (Κουρ. Κύμ.) Τσακων. βάβγω Θράκ. (Μυριόφ.) γάφω Σίφν. κ.ά. δάφω Σύμ. δάβγω Σύμ. Μετοχ. βαμ-μένος Κάρπ. Κάσ. κ.ά.

Τὸ μεσν. βάφω, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. βάπτω.

Α) Κυριολ. 1) Βυθίζω τι εἰς ὕδωρ ἢ ἄλλο ὑγρόν, ἐμβάπτω Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) Ρόδ. κ.ά.: Βάφτω φαεῖς σὸ νερὸ καὶ τρώω (φαεῖ=ἄρτος) Ὁφ. Βάφτω τὸ χουλάρ' εἰς σὸ βούτορον Χαλδ. Βάφτω εἰς σὸ μελάν' τὸ κοντύλ'

αὐτόθ. Ἐβαψα τὸ ψωμί μου εἰς τὸ λάδι Ρόδ. Μετοχ. βαμ-μένος=βυθισμένος, βουτηγμένος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): Ἄσμ.

Ἡ μάννα ἡ διλάκλερος εἰς τὰ δάκρυά ἐν' βαμμένη Τραπ.

Ντ' ἐποίκαμε σε, νὲ Θεέ, εἰς τὰ αἵματα βαμμένοι; αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Ὁμ. I 391 «ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν... εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει». β) Σκληρύνω, στομώνω, ἐπὶ μεταλλικῶν ἐργαλείων τὰ ὅποια πυρακτωμένα βυθίζονται εἰς ὕδωρ ψυχρὸν διὰ νὰ σκληρυνθοῦν σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Βάφω τὸ σίδερο - τὸ σκεπάρνι - τὸ τσεκούρι κττ. Ἀισάλι βαμμένο σύνθηθ. Καὶ ἀμτβ. σκληρύνομαι, στομοῦμαι βυθίζομενος εἰς ὕδωρ ψυχρὸν Μακεδ. (Σισάν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἐβαψι τὸν σιδιρ'κὸ Αἰτωλ. Ἡ τοικούρα δὲν ἔβαψι καλὰ Σισάν. 2) Χρωματίζω τι εἴτε βυθίζων εἰς βαφὴν εἴτε ἐπαλείφω χρῶμα κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Βάφω ἀβγά - νήματα - παννὰ - ροῦχα κττ. Βάφει τὰ γένεια του - τὰ μαλλιά του - τὰ μουστάκια του - τὰ φρύδια του κττ. Βάφει τὰ μάγουλά της κοιν. Βάφω τὸ βιβλίον - τὸ κατάστιχο (χρωματίζω τὰς κοπείσας πλευράς του) Ἀθῆν. || Φρ. Βάφω τὰ μάτια τοῦ δεῖνα (ἀπατῶ, φενακίζω) Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θράκ. (Σηλυβρ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.) Ἐννοια σου κ' ἐγὼ σὲ βάφω! (ἀπειλὴ πρὸς τὸν πταίσαντα παῖδα, κατάλοιπον διαπομπεύσεως) Τῆν. Βάφω τὰ ροῦχα μου ἢ ἀπλῶς τὰ βάφω (ἐνν. μαῦρα, πενθῶ) Ἀθῆν. Κρήτ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Τριφυλ.) Σίφν. κ.ά. Θὰ τὰ βάψω μαῦρα! (εἰρων. δὲν θὰ λυπηθῶ διόλου) Ἰμβρ. Βάφου τὴν καρδιά τοῦ δεῖνα (τὸν λυπῶ) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τὰ βάφ' ἀκόμα (ἐπὶ τοῦ μὴ ἐκτελοῦντος ὑπόσχεσιν ἔνεκα ἀνικανότητος ὡς ἡ παπαροῦνα ὑποσχεθεῖσα νὰ βάψῃ κόκκινα δὲν τὸ κατώρθωσε, διότι ἂν καὶ κόκκινη δὲν βάφει κόκκινα ἀλλὰ μαῦρα) αὐτόθ. Τὰ βάφ' (ἐνν. τὰ ἀβγά, ἀλλὰ κατὰ μεταφ. τοὺς ὄρχεις, ἤτοι συνουσιάζεται) Μακεδ. (Βογατσ.) Καὶ ἀμτβ. βάπτομαι σύνθηθ.: Ἐβαψε τὸ ποτήρι ἀπὸ τὸ γάλα - τὸ κρασί κττ. σύνθηθ. Αὐτὸ τὸ ξύλο δὲ βάφει (δὲν πιάνει, δὲν παίρνει χρῶμα) Ἀθῆν. || Ἄσμ.

Ἀνίσως καὶ δὲ σ' ἀγαπῶ, ἡ ὄψι μου νὰ βάψῃ, σὰν τὸ λεμόνι νὰ γενῇ, ποτὲ νὰ μὴ ξεβάψῃ!

ἀγν. τόπ. β) Μέσ. ψιμυθιοῦμαι κοιν.: Βάφεται πολὺ αὐτὸ τὸ κορίτσι. Συνών. φτειάνομαι, (ἰδ. φτειάνω), φτειασιδώνομαι, (ἰδ. φτειασιδώνω). 3) Παρέχω χρωματισμόν, ἐπὶ πραγμάτων σύνθηθ.: Τὸ δεῖνα βάφει κίτρινο - κόκκινο κττ.

Β) Μεταφ. 1) Ἀπατῶ, φενακίζω Μακεδ. (Βογατσ. Κοζ.): Δὲ μπουρεῖς νὰ μὴ βάψ'ς μπρουστά εἰς τὰ μάτια μ'! Κοζ. 2) Χωρίζομαι εἰς δύο ἢ περισσοτέρας μερίδας, συνήθως ἐπὶ ὁμάδος παιδιᾶς (ἡ σημ. ἐγεννήθη ἐκ τῆς διὰ χρώματος διακρίσεως πραγμάτων ὡς λ.χ. προβάτων ἀνηκόντων εἰς διαφόρους κατόχους) Σύμ.: Ἐλᾶτε νὰ δάψουμε.

3) Ἀλλοιοῦμαι τὴν ὄψιν ἐκ φόβου, ἀσθενείας κττ. Θεσσ. Κεφαλλ. Μακεδ. (Βλάστ. Βογατσ.) Σκιάθ. κ.ά.: Ἀμα τοῦ τὸ εἶπα ἔβαψε Κεφαλλ. Ἐβαψι ἀπ' τ'ν ἀρρώστια Θεσσ. 4) Ἀτυχῶ Μακεδ. (Βογατσ.): Παντρεῦκα κ' ἔβαψα. 5) Θλίβομαι, λυποῦμαι Μακεδ.: Βάφ' ἡ καρδιά μου, βάφ' κὶ μπουγατίζιτι. Συνών. πικραίνομαι.

Γ) Μετοχ. 1) Ἀκμαῖος, γιερὸς Πελοπ. (Τριφυλ.): Ὁ δεῖνα εἶναι βαμμένο κόκκαλο. 2) Κακεντρεχῆς, μοχθηρὸς Ζάκ. Λευκ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Γέρμ. Λάστ. Συγκά Κορινθ. Τρίκκ. Φεν.) κ.ά. Συνών. βαψιάρης, κίτρι-νιάρης. 3) Θυμωμένος, ὀργίλος Πελοπ. (Σουδεν.)

